

Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määruste muutmise määruse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõuga muudetakse Vabariigi Valitsuse 5. mai 2000. a määrust nr 144 „Bioloogilistest ohuteguritest mõjutatud töökeskkonna töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ (edaspidi *bioloogiliste ohutegurite määrus*) ning Vabariigi Valitsuse 20. märtsi 2001. a määrust nr 105 „Ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ning töökeskkonna keemiliste ohutegurite piirnormid“ (edaspidi *ohtlike kemikaalide määrus*).

Eelnõuga tehtavad muudatused bioloogiliste ohutegurite määruses on tehnilist laadi. Muudatustega tunnistatakse kehtetuks sätted, milles esitatakse näitlik loetelu koroonaviiruse SARS-CoV-2 tõenditest, mida tööandja võib lugeda sobivaks nakkusohutuse tagamise tõendamisel. Eesmärk on vältida olukordi, kus bioloogiliste ohutegurite määruses sätestatud näitlikus loetelus esitatud tähtjad on vastuolus Vabariigi Valitsuse või Terviseameti soovitude või otsustega.

Ohtlike kemikaalide määruse muudatusega uuendatakse määruse lisa „Töökeskkonna keemiliste ohutegurite piirnormid“ (edaspidi *lisa*), eemaldades ohtlikud kemikaalid (edaspidi *aine*), mis on lisas välja toodud dubleerivalt (sama aine on erinevate nimetustega kaks või enam korda). Alles jäetakse üks rida aine kohta. Muudatuse eesmärk on tagada õigusselgus ohtlike kemikaalide määruse lisa mõistmisel ja järgimisel ning kooskõla varem Eesti õigusesse üle võetud direktiividega. Selleks eemaldatakse lisast ainete liigsed read, mis võivad piirnormide ja märkuste järgijaid eksitada.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi töö- ja pensionipoliitika osakonna nõunikud Eneken Sepa (626 9736, eneken.sepa@sm.ee) ja Dana Kadanik (715 3461, dana.kadanaik@sm.ee) ning sama osakonna töökeskkonna juht Seili Suder (626 9191, seili.suder@sm.ee).

Eelnõu mõjusid on hinnanud analüüsi ja statistika osakonna analüütik Ester Rünkla (626 9177, ester.runkla@sm.ee). Eelnõu juriidilise ekspertiisi on teinud õigusosakonna õigusnõunik Ethel Bubõr (626 9738, ethel.bubor@sm.ee). Eelnõu on keeleteoimetanud Rahandusministeeriumi ühisosakonna dokumendihaldustalituse keeleteoimetaja Virge Tammaru (626 9320, virge.tammaru@fin.ee).

1.3. Märkused

Eelnõuga muudetakse järgmisi määruseid:

- 1) Vabariigi Valitsuse 5. mai 2000. a määrust nr 144 „Bioloogilistest ohuteguritest mõjutatud töökeskkonna töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ (RT I, 14.08.2021, 10);
- 2) Vabariigi Valitsuse 20. märtsi 2001. a määrust nr 105 „Ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ning töökeskkonna keemiliste ohutegurite piirnormid“ (RT I, 15.05.2021, 4).

Eelnõu ei ole seotud muude menetluses olevate eelnõudega. Eelnõu ei ole seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist – esimene sätestab bioloogiliste ohutegurite määruse muudatused ning teine ohtlike kemikaalide määruse muudatused.

Eelnõu §-ga 1 tunnistatakse kehtetuks bioloogiliste ohutegurite määruse § 6 lõiked 2² ja 2³, milles on esitatud näitlik loetelu tõenditest, mida tööandja võib lugeda sobivaks koroonaviiruse SARS-CoV-2 nakkusohutuse tagamise tõendamisel, ja sätestatud, milline juhistes märgitud aeg loetakse vaktsineerimise puhul maksimaalse kaitse saabumise ajaks.

Näiteks võib tööandja bioloogiliste ohutegurite määruse § 6 lõike 2² punkti 2 kohaselt lugeda sobivaks tõendi, et töötaja on läbinud COVID-19 haiguse vastase vaktsineerimise kuuri, saavutanud viimase vaktsiinidoosi järel maksimaalse kaitse ning sellest ei ole möödunud rohkem kui üks aasta. 1. veebruaril 2022. a jõustuva Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korralduse nr 305 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ kohaselt loetakse isikut vaktsineerimiskuuri läbinuks, kui viimasest vaktsiinidoosist ei ole möödunud rohkem kui 270 päeva. Seega ei ole bioloogiliste ohutegurite määruuses olev näitlik loetelu alates 1. veebruarist 2022. a kooskõlas Vabariigi Valitsuse kehtiva korraldusega. Kuigi tegemist on näitliku loeteluga, tekitab bioloogiliste ohutegurite määruuses olev aastane tähtaeg tööandjates ja töötajates segadust selles, millist tähtaega tuleks töökohal aktsepteeritavaks lugeda – kas järgida tuleks ühe aasta või 270 päeva nõuet.

Teadusuuringutest ja pidevalt täienevatest andmetest ja ravivõimalustest lähtuvalt muutuvad ka meetmed nakkusohutuse tagamiseks. Vältimaks olukorda, kus bioloogiliste ohutegurite määruse näitlik loetelu tekitab vastuolusid ja täiendavat segadust, näiteks eeltoodud tõendi kehtivusaja osas, on mõistlik näitlik loetelu eemaldada. Tööandjatel on jätkuvalt võimalik arvestada Vabariigi Valitsuse ja Terviseameti soovitusetega nakkuse leviku piiramiseks töökeskkonnas ning arvestada ka järjest täieneva info ja soovitusetega, näiteks uute vaktsiinide, tõhusus- ja lisadooside manustamise või teiste töökeskkonnas nakkusohutust tagavate meetmete võtmisel.

Eelnõu §-ga 2 asendatakse ohtlike kemikaalide määruse lisa „Töökeskkonna keemiliste ohutegurite piirnormid“ uue lisaga (eelnõu lisa). Ohtlike kemikaalide määruse lisast eemaldatakse ained, mis on lisas esitatud dubleerivalt, kuid erinevate nimetuste või märgetega. Liigsete ainete eemaldamisega tagatakse parem ülevaade ainete kehtivatest piirnormidest ja märgetest. Paremaks jälgimiseks on muudatused tehtud lisas jälgitavate muudatuste funktsiooniga.

Alljärgnevas tabelis on esitatud eemaldatavate ainete nimetused, nende eemaldamise põhjendus, lissasse alles jääva aine nimetus ning aine CAS number.

Lisast eemaldatava aine nimetus	Aine CAS number	Lissasse alles jääva aine nimetus	Lisast eemaldatud aine põhjendus
• metüülmetanaat (metüülformiaat)	107-31-3	metüülformiaat (metüülmetanaat)	Ohtlike kemikaalide määruse lisas on aineid nimetatud kaks korda alates 2002. aastast. Direktiivi (EL) 2017/164 ¹ ülevõtmisel 2018. aastal täiendati
• tetrakloroetüleen (perkloroetüleen)	127-18-4	perkloroetüleen (tetrakloroetüleen)	
• akroleiin (propenaal)	107-02-8	propenaal (akroleiin)	
• propeenhape (akrüülhape)	79-10-7	akrüülhape (prop-2-eenhape)	

¹ Komisjoni direktiiv (EL) 2017/164, millega kehtestatakse nõukogu direktiivi 98/24/EÜ kohaselt töökeskkonna ohtlike ainete soovituslike piirnormide neljas loetelu ja muudetakse direktiive 91/322/EMÜ, 2000/39/EÜ ja 2009/161/EL.

Lisast eemaldatava aine nimetus	Aine CAS number	Lisasse alles jääva aine nimetus	Lisast eemaldataud aine põhjendus
			<p>kõigi ainete puhul ainult ühte rida.</p> <p>Eeltoodust tulenevalt jäi ohtlike kemikaalide määruse lisasse sama aine kohta kaks rida, kuid erinevate piirnormide, märgete või nimetustega.</p> <p>Eelnõuga tehtavate muudatustega eemaldatakse lisast liigsed ained, et ohtlike kemikaalide määrus ja selle lisa oleksid kooskõlas direktiiviga (EL) 2017/164. Samuti tagatakse muudatusega selgus kehtivate piirnormide ja märgete osas.</p>
<ul style="list-style-type: none"> o-metüülpropüleen-glükool (propüleenglükoolmonometüüleeter, 1-metoksü-2-propanool); propüleenglükoolmonometüüleeter (o-metüülpropüleen-glükool, 1-metoksü-2-propanool) 	107-98-2	1-metoksü-2-propanool (propüleenglükoolmonometüüleeter, o-metüülpropüleen-glükool)	<p>Lisas on samu aineid nimetatud erinevatel ridadel kaks või enam korda alates 2002. aastast.</p> <p>Direktiivi 2000/39/EÜ² ülevõtmisega 2008. aastal täiendati kõigi nimetatud ainete puhul ainult ühte rida (lisati märkuste lahtrisse märke „A“), teiste ridade puhul muudatusi ei tehtud.</p>
<ul style="list-style-type: none"> metüülamüülketoon (metüül-n-pentüülketoon, 2-heptanoon); 2-heptanoon (metüülamüülketoon, metüül-n-pentüülketoon) 	110-43-0	metüül-n-pentüülketoon (2-heptanoon, metüülamüülketoon)	<p>Eeltoodust tulenevalt jäid lisasse sama aine kohta kaks või enam rida, kuid erinevate märgetega märkuste lahtris.</p>
<ul style="list-style-type: none"> o-butüületüleenglükool (2-butoksüetanool, etüleenglükoolmonobutüüleeter, butüülsellosolv); 	111-76-2	2-butoksüetanool (o-butüületüleenglükool, etüleenglükoolmonobutüüleeter, butüülsellosolv)	

² Komisjoni direktiiv 2000/39/EÜ, millega kehtestatakse esimene loetelu ohtlike ainete soovituslike piirnormide kohta töökeskkonnas, et rakendada nõukogu direktiivi 98/24/EÜ töötajate tervise ja ohutuse kaitse kohta keemiliste mõjuritega seotud ohtude eest tööl.

Lisast eemaldatava aine nimetus	Aine CAS number	Lisasse alles jääva aine nimetus	Lisast eemaldatud aine põhjendus
<ul style="list-style-type: none"> • butüülsellosolv (2-butoksüetanool, o-butüületüleenglükool, etüleenglükoolmonobutüüleeter); • etüleenglükoolmonobutüüleeter (2-butoksüetanool, o-butüületüleenglükool, butüülsellosolv) 			Eelnõuga tehtavate muudatustega eemaldatakse lisast liigsed ained, et ohtlike kemikaalide määrus ja selle lisa oleksid kooskõlas direktiiviga 2000/39/EÜ. Muudatuse eesmärk on luua selgust kehtivate märgete osas.
<ul style="list-style-type: none"> • o-atsetüül-o-butüületüleenglükool (2-butoksüetüülatsetaat, etüleenglükoolmonobutüüleeteratsetaat); • etüleenglükoolmonobutüüleeter-atsetaat (2-butoksüetüülatsetaat, O-atsetüül-O-butüületüleenglükool) 	112-07-02	2-butoksüetüülatsetaat (o-atsetüül-o-butüületüleenglükool, etüleenglükoolmonobutüüleeteratsetaat)	
<ul style="list-style-type: none"> • triklormetaan (kloroform) 	67-66-3	kloroform (triklormetaan)	
<ul style="list-style-type: none"> • o-etüületüleenglükool (2-etoksüetanool, etüleenglükoolmonoetüüleeter, etüülsellosolv); • etüleenglükoolmonoetüüleeter (2-etoksüetanool, o-etüületüleenglükool, etüülsellosolv); • 2-etoksüetanool (o-etüületüleenglükool, etüleenglükoolmonoetüüleeter, etüülsellosolv) 	110-80-5	2-etoksüetanool	<p>Aine on nimetatud lisas neli korda, kuid erinevatel ridadel alates 2002. aastast.</p> <p>Direktiivi 2009/161/EL³ ülevõtmisega 2011. aastal muudeti ainult ühel real oleva aine nimetust ja piirnorme.</p> <p>Eelnõuga tehtavate muudatusega eemaldatakse lisast liigsed, eksitavad ainete read. Alles jääb üks rida, mis on kooskõlas direktiiviga 2009/161/EL. Muudatus tagab piirnormide järgijale selguse selles, milliseid piirnorme aine puhul tuleb järgida.</p>

³ Komisjoni direktiiv 2009/161/EL, millega kehtestatakse kolmas loetelu ohtlike ainete soovituslike piirnormide kohta töökambas, et rakendada nõukogu direktiivi 98/24/EÜ, ning muudetakse komisjoni direktiivi 2000/39/EÜ.

Lisast eemaldatava aine nimetus	Aine CAS number	Lisasse alles jääva aine nimetus	Lisast eemaldatud aine põhjendus
<ul style="list-style-type: none"> metüülsüaniid (etaannitriil, atsetonitriil); etaannitriil (atsetonitriil, metüülsüaniid) 	75-05-08	atsetonitriil (etaannitriil, metüülsüaniid)	<p>Ohtlike kemikaalide määruse lisas on sama aine välja toodud erinevatel ridadel kolm korda alates 2002. aastast.</p> <p>Direktiivi 2006/15/EÜ⁴ ülevõtmisega 2008. aastal muudeti ainult ühel real oleva aine piirnorme ja lisati märkuste lahtrisse märke „A“.</p> <p>Eelnõuga tehtavate muudatustega eemaldatakse liigsed ained, et ohtlike kemikaalide määrus ja selle lisa oleks kooskõlas direktiiviga 2006/15/EÜ. Alles jääb aine kehtivate piirnormide ja märkega, luues selgust lisa järgijatele.</p>
<ul style="list-style-type: none"> atseetaldehüüd (etanaal) <i>white spirit</i> (lakibensiin) 	75-07-0	etanaal (atseetaldehüüd) lakibensiin (<i>white spirit</i>)	<p>Ohtlike kemikaalide määruse lisas on nimetatud ained toodud erinevatel ridadel kaks korda alates 2002. aastast.</p> <p>Aine etanaal (atseetaldehüüd) puhul puudus ühel real piirnorm 8-tunnise kokkupuute korral ppm ühikus ning aine lakibensiin (<i>white spirit</i>) puhul puudus ühel real lühiajalise kokkupuute piirnorm ühiku mg/m³ kohta.</p> <p>Eelnõu muudatustega jäetakse alles read, kus</p>

⁴ Komisjoni direktiiv 2006/15/EÜ, millega kehtestatakse töökeskonna ohtlike ainete soovituslike piirnormide teine loetelu, et rakendada nõukogu direktiivi 98/24/EÜ, ning millega muudetakse direktiive 91/322/EMÜ ja 2000/39/EÜ.

Lisast eemaldatava aine nimetus	Aine CAS number	Lisasse alles jääva aine nimetus	Lisast eemaldatud aine põhjendus
			<p>piirnormid on kõikides ühikutes välja kirjutatud nii lühiajalise kui 8-tunnise kokkupuute korral. Üleliigsed read eemaldatakse.</p> <p>Muudatuste vajadust on arutatud ka Terviseameti spetsialistidega. Kõikide piirnormide ühikute väljatoomine lihtsustab mõistmist ning vähendab ümberarvutamise ajakulu ja võimalikke arvutusvigu.</p>
<ul style="list-style-type: none"> metaanamiid (formamiid) 	75-12-7	formamiid (metaanamiid)	<p>Lisas on samad ained välja toodud erinevatel ridadel kaks korda alates 2002. aastast.</p>
<ul style="list-style-type: none"> dibutüülftalaat (dibutüülbenseen-dikarboksülaat) 	84-74-2	dibutüülbenseen-dikarboksülaat (dibutüülftalaat)	<p>2008. aastal tehtud muudatustega lisati mõlema aine korral vaid ühele reale märkus „R“, teine aine jäi muutmata.</p> <p>Eelnõuga tehtavate muudatustega eemaldatakse liigsed ained. Alles jäetakse ained, millel on lisatud märkus „R“. See tähendab, et nimetatud ainete puhul on tegemist reproduktiivtoksiliste ainetega⁵, mis võivad kahjustada sigivust.</p>
<ul style="list-style-type: none"> jodometaan 	74-88-4	metüüljodiid (jodometaan)	<p>Nimetatud aine on lisas välja toodud kaks korda erinevate piirnormidega alates 2002. aastast.</p> <p>Eesti õigusesse üle võetud direktiividega ei</p>

⁵ Tegemist on reproduktiivtoksilise ainega vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1272/2008 VI lisa tabelile 3 – kättesaadav: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:02008R1272-20211001&qid=1642492726073&from=EN>

Lisast eemaldatava aine nimetus	Aine CAS number	Lisasse alles jääva aine nimetus	Lisast eemaldatud aine põhjendus
			ole aine piirnorme kehtestatud. Koostöös Terviseameti spetsialistidega jäetakse ohtlike kemikaalide määruse lisasse aine, millel on rangemad piirnormid ning millele on lisatud märked. Metüüljodiidi (jodometaan) korral on tegemist kantserogeense ainega ⁶ ehk ainega, mis võib suurendada vähktõve esinemissagedust.
• n-butüülalkohol (n-butanol)	71-36-3	n-butanol (n-butüülalkohol)	Lisast eemaldatakse ained, mille piirnormid ja märkused on samad, kuid aineid on lisas nimetatud erineva nimetusega kaks või enam korda. Aineid on ohtlike kemikaalide määruse lisas nimetatud kaks või enam korda alates 2002. aastast.
• dietüülftaal (dietüülbenseen-dikarboksülaat)	84-66-2	dietüülbenseen-dikarboksülaat (dietüülftaal)	
• DMSO (dimetüülsulfoksiid)	67-68-5	dimetüülsulfoksiid (DMSO)	
• 2-propanool (isopropüülalkohol, isopropanool); • isopropüülalkohol (2-propanool)	67-63-0	isopropanool (isopropüülalkohol, 2-propanool)	
• isobutüülalkohol (isobutanool)	78-83-1	isobutanool (isobutüülalkohol)	
• metüülisoamüülketoon (5-metüül-2-heksanoon)	110-12-3	5-metüül-2-heksanoon (metüülisoamüülketoon)	
• 3-amino-1-propeen (allüülamiin, 2-propenüülamiin); • 2-propenüülamiin (allüülamiin, 3-amino-1-propeen)	107-11-9	allüülamiin (2-propenüülamiin, 3-amino-1-propeen)	
• 3,5,5-trimetüül-2-tsükloheksanoon (isoforoon)	78-59-1	isoforoon (3,5,5-trimetüül-2-tsükloheksanoon)	
• metüül- <i>n</i> -butüülketoon (2-heksanoon)	591-78-6	2-heksanoon (metüül- <i>n</i> -butüülketoon)	

⁶ Tegemist on kantserogeense ainega vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1272/2008 VI lisa tabelile 3 – kättesaadav: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:02008R1272-20211001&qid=1642492726073&from=EN>

Lisast eemaldatava aine nimetus	Aine CAS number	Lisasse alles jääva aine nimetus	Lisast eemaldatud aine põhjendus
<ul style="list-style-type: none"> tsükloheksüülamiin (aminotsükloheksaan) 	108-91-8	aminotsükloheksaan (tsükloheksüülamiin)	
<ul style="list-style-type: none"> resortsiin (resortsinool, <i>m</i>-dihüdrosübenseen, 1,3-benseendiool); resortsinool (resortsiin, 1,3-benseendiool, <i>m</i>-dihüdrosübenseen); <i>m</i>-dihüdrosübenseen, (resortsinool, resortsiin, 1,3-benseendiool) 	108-46-3	1,3-benseendiool (resortsinool, <i>m</i> -dihüdrosübenseen, resortsiin)	
<ul style="list-style-type: none"> 2-oksometüülfuraan (2-furüülaldehüüd, furfuraal) 	98-01-1	furfuraal (2-oksometüülfuraan, 2-furüülaldehüüd)	
<ul style="list-style-type: none"> 3-metüülbutüületanaat (isopentüületsetaat) 	123-92-2	Isopentüületsetaat (3-metüülbutüületanaat)	
<ul style="list-style-type: none"> 2-bromo-1,1,1-trifluoro-2-kloroetaan 	151-67-7	2-bromo-2-kloro-1,1,1-trifluoroetaan	
<ul style="list-style-type: none"> metüületüülketoonperoksiid (2-butanoonperoksiid) 	1338-23-4	2-butanoonperoksiid (metüületüülketoonperoksiid)	
<ul style="list-style-type: none"> 2,2'-hüdrosüdietanool (dietüleenglükool) 	111-46-6	dietüleenglükool (2,2'-hüdrosüdietanool)	
<ul style="list-style-type: none"> 2,2,2-trifluoro-1-kloroetüül-difluorometüüleeter (isofluraan) 	26675-46-7	isofluraan (2,2,2-trifluoro-1-kloroetüüldifluorometüüleeter)	
<ul style="list-style-type: none"> trotüül (2,4,6-trinitrotolueen) 	118-96-7	2,4,6-trinitrotolueen (trotüül)	
<ul style="list-style-type: none"> nikkelsubsulfiid (arvutatud niklile) 	12035-72-2	trinikkeldisulfiid	
<ul style="list-style-type: none"> vesinikasiidhape (lämmastikvesinik-hape) 	7782-79-8	lämmastik-vesinikhape (vesinikasiidhape)	
<ul style="list-style-type: none"> vinüültolueen (metüülstüreen, tolüüleeten); tolüüleeten (vinüültolueen, metüülstüreen) 	25013-15-4	metüülstüreen (vinüültolueen, tolüüleeten)	
<ul style="list-style-type: none"> <i>m</i>-toluidiin (metüülaminobenseen) 	108-44-1	metüülaminobenseen (<i>m</i> -toluidiin)	
<ul style="list-style-type: none"> 1,2,2-trifluoro-1,1,2-trikloroetaan (CFC 113, freoon 113) 	76-13-1	CFC113 (freoon 113, 1,2,2-trifluoro-1,1,2-trikloroetaan)	
<ul style="list-style-type: none"> 1-kloro-2,3-epoksüpropan (epikloorhüdrin) 	106-89-8	epikloorhüdrin (1-kloro-2,3-epoksüpropan)	

Lisast eemaldatava aine nimetus	Aine CAS number	Lisasse alles jääva aine nimetus	Lisast eemaldatud aine põhjendus
• atsetoon (-propanoon)	67-64-1	2-propanoon (atsetoon)	

Tööandja on kohustatud kaitsma töötajate tervist, tagades selleks võimalikult madalate riskidega töökeskkonna. Selleks peab tööandja töökeskkonna riskianalüüsi käigus kindlaks määrama ohtlike kemikaalidega kokkupuute laadi, ulatuse ja kestuse, hindama riski töötajate tervisele ja ohutusele ning võtma tarvitusele vajalikud ennetusabinõud. Samuti on tööandja kohustatud töökeskkonna riskianalüüsi käigus mõõtma töökeskkonna õhu keemiliste ainete sisaldust ja võrdlema neid lisas esitatud kehtivate piirnormidega (ohtlike kemikaalide määruuse § 2 lõike 1 punkt 2 ja lõige 4). Eelnõuga tehtavate muudatuste tõttu võib tööandjal tekkida vajadus üle kontrollida järgitavaid piirnorme, et välistada olukord, kus tööandja on ohtlike kemikaalide määruuse lisa kehtivuse ajal lähtunud aine reast, millel olid välja toodud mittevastavuses olevad piirnormid ja/või märkused. Näiteks kui tööandja lähtus varem lisas olevast aine nimetusest, millel oli leebem piirnorm, ja alles jäetakse aine, mis sätestab rangemad piirnormid, võib see kaasa tuua vajaduse korraldada uus keemiliste ainete mõõtmine, uuendada riskianalüüsi või teha muid muudatusi keskkonna ohutuse tagamisel.

Lisas esitatud piirnormidest kinnipidamine töökeskkonnas aitab rangemate piirnormide ja märke korral ennetada töötajate haigestumist ohtlikest kemikaalidest põhjustatud haigustesse.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on tehnilist laadi. Ohtlike kemikaalide loetelu korrastamisega tagatakse kooskõla Euroopa Liidu õigusega ja sellest ühene arusaadavus ning välditakse Euroopa Liidu õigusega kehtestatud ohtlike kemikaalide piirnormide ja märkuste puhul mitmetimõistetavust.

4. Määruuse mõjud

Eelnõu §-ga 1 tehakse õigusselguse parandamiseks tehnilised muudatused, mis ei too endaga kaasa mõjusid. Eelnõu §-ga 2 tehakse nii tehnilised muudatused, mis ei too endaga kaasa mõjusid kui ka muudatused, mis avaldavad mõningat mõju tööandjatele ja töötajatele, samuti Tööinspektsiooni töökoormusele. Eelnõu §-ga 2 tehtavate tehniliste muudatuste all peetakse silmas lisas korduvalt esitatud samade piirnormidega liigsete ainete eemaldamist. Mõju võivad avaldada eelnõu §-s 2 tehtavad muudatused, millega eemaldatakse lisas korduvalt nimetatud ained, kuid millel olid erinevad piirnormid või märkused. See võib kaasa tuua rangema piirnormi või märkuse järgimise vajaduse juhul, kui varem järgiti piirnorme ja märkusi valelt realt.

Muudatus: ohtlike kemikaalide loetelust eemaldatakse ained, mida on loetelus nimetatud kaks või enam korda

Mõju sihtrühm 1: tööandjad, kelle ettevõttes võivad töötajad tööprotsesside käigus kokku puutuda seletuskirjas nimetatud ohtlike keemiliste ainetega, mille andmeid täpsustatakse

Statistikaameti andmetel oli 2020. aastal Eestis kokku ligi 137 980 ettevõtet. Peamised sektorid, kus töötajad võivad ohtlike kemikaalidega kokku puutuda, on erinevad töötleva tööstuse harud (9615 ettevõtet), veondus-laondus (8423 ettevõtet) ning ehitussektor (14 635 ettevõtet). Nimetatud tegevusaladel tegutseb Statistikaameti andmetel kokku rohkem kui 30 000 ettevõtet.

Mõjutatud sihtrühm on keskmine, kuna on suurem kui 5% Eestis registreeritud ettevõtetest.

Mõju valdkond: mõju majandusele

Mõju võib avalduda tööandjatele, kelle ettevõtetes puutuvad töötajad tööprotsesside käigus kokku eelnõus nimetatud ohtlike keemiliste ainetega. Erilist tähelepanu peavad tööandjad pöörama nendele ohtlikele kemikaalidele, mille muudatused on seotud piinormi või märgistuse muutusega. Muudatus suurendab eelduslikult mõnevõrra tööandjate jaoks töötervishoiu- ja tööohutusalase ennetustegevusega kaasnevat aja- ja rahakulu. Tööandja jaoks on ohtlike kemikaalide piinormide järgimine seotud erinevate tegevustega, nagu isikukaitsevahendite tagamine, riskianalüüsis ohutegurite hindamine ja riskide maandamine, töökeskkonda täiendavate vahendite soetamine vms. Kui eelnõuga tehtavate muudatuste tõttu peab tööandja hakkama järgima varasemast rangemaid piinorme või märkusi (nt lähtus tööandja varem lisas olevast aine valest reast), võib see kaasa tuua vajaduse korraldada uus keemiliste ainete mõõtmine, uuendada riskianalüüsi või teha muid muudatusi keskkonna ohutuse tagamisel. Vajaduse korral peab tööandja korraldama töötajate ja töökeskkonnavolinike täiendava juhendamise, töö ümberkorraldamise, ventilatsioonisüsteemi täiustamise, võtma kasutusele uusi isikukaitsevahendeid või võtma muid sarnaseid meetmeid.

Eelnõuga tehtava muudatuse mõju ulatus ja sagedus on väikesed, kuna mõju ei eelda tööandjate käitumises erilisi muutusi, ebasoovitavate mõjude riski ei ole. Muudatuse majanduslik mõju tööandjatele on väheoluline.

Mõju sihtrühm 2: töötajad, kes võivad töötamisel kokku puutuda eelnõus nimetatud 41 ohtliku keemilise ainega, mille andmeid täpsustatakse

Statistikaameti andmetel oli 2020. aastal Eestis kokku 586 300 palgatöötajat. Tegevusaladel, kus tööprotsesside käigus võib toimuda kokkupuude ohtlike keemiliste ainetega, töötas kokku ligi 200 000 töötajat (neist ligi 108 000 töötavad töötleva tööstuse erinevates harudes, ligi 38 000 veonduses-laonduses ja ligi 43 000 ehituses).

Mõjutatud sihtrühm on keskmine, kuna on väiksem kui 50% kõigist töötajatest.

Mõju valdkond: sotsiaalne mõju

Kehtivas ohtlike ainete piinormide lisas esinesid mõned ohtlikud ained erinevate nimetuste, piinormide või märgetega. Tulemuseks võis olla olukord, kus tööandja valis töökeskkonna mõõtmiste tegemisel talle soodsama piinormi või lähtus ekslikult valest piinormist või märkest, mis oli esitatud aine valel real, teadmata et seda ainet on nimetatud lisas mitu korda või teadmata tegelikku kehtivat piinormi ja märget.

Käesoleva eelnõuga uuendatud keemiliste ainete lisas on seletuskirjas nimetatud ohtlikud ained esitatud üks kord aine kohta. Tööandja on kohustatud tagama ohtliku ainega kokkupuutuvale töötajale ohutu ja tervist hoidva töökeskkonna, arvestades ohtliku aine piinorme ja märkusi. Ained, kus on alles jäetud rangemad piinormid või märkused, kaitsevad töötajate tervist varasemast paremini. Eelnõus esitatud piinormidest kinnipidamine töökeskkonnas aitab rangemate piinormide korral ennetada töötajate haigestumist ohtlikest kemikaalidest põhjustatud haigustesse (nt nahahaigused, kopsukahjustused, vähktõved vms). Nimetatud asjaolu tulemusena on kavandataval muudatusel töötajatele positiivne sotsiaalne mõju.

Mõju ulatus ja sagedus on väikesed, sest kokkupuude ohtlike ainetega on harv, ehk see ei puuduta kõiki töötajaid. Tulenevalt töötajate tervise kaitsmise vajadusest on muudatuse mõju töötajate sihtrühmale siiski oluline.

Mõju sihtrühm 3: Tööinspeksioon

Mõju valdkond: mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele, kuludele ja tuludele

Muudatuste tulemusel suureneb mõnevõrra Tööinspeksiooni töökoormus, kuivõrd muudatus võib kaasa tuua vajaduse korraldada tööinspektoritele täiendavat juhendamist või koolitamist, sest inspektorid peavad vajaduse korral andma nõu töökeskkonnas esinevate keemiliste ohutegurite kohta.

Muudatus mõjutab vaid ühte riigiasutust ehk mõjutatav sihtrühm on väike. Mõju ulatus on väike, kuna muudatusega ei kaasne Tööinspeksiooni käitumises varasemast suuremaid muutusi. Mõju sagedus on keskmine, sest järelevalve on reeglipärane, kuid mitte igapäevane tegevus. Negatiivse iseloomuga mõjud puuduvad. Kokkuvõttes on mõju Tööinspeksioonile väheoluline.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Eelnõu rakendamise eeldatavate tegevuste ja vajalike kulude kohta ei ole teavet. Eelnõu rakendamise eeldatavate tegevuste ja vajalike kulude kohta ei ole teavet.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu koostöölastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu edastatakse eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu koostöölastamiseks ministriumitele ning arvamuse avaldamiseks Eesti Tööstus- ja Kaubanduskojale, Eesti Ametiühingute Keskliidule, Eesti Kaubandus- ja Tööstuskojale, Eesti Väike- ja Kesksete Ettevõtjate Assotsiatsioonile, Teenistujate Ametiliitide Keskorganisatsioonile TALO, Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liidule, Eesti Rõiva- ja Tekstiililiidule, Eesti Keemiatööstuse Liidule, Eesti Elektroonikatööstuse Liidule, Eesti Mööblitootjate Liidule, Eesti Ehitusettevõtjate Liidule, Eesti Masinatööstuse Liidule, Eesti Plastitööstuse Liidule, Tööinspeksioonile, Eesti Töötervishoiuarstide Seltsile, MTÜ-le Eesti Personalijuhtimise Ühingu PARE, Terviseametile, VKG OIL AS-ile, Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ-le ja Ökosil AS-ile.